

STUDENTENTS

IZNĀK 2 REIZES
MĒNESĪ

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSĀ
10 SANT.

K. Branta un K. Upešlejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris

Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 69, dzīv. 8. Tālr. 9-4-6-6. Runas stundas: svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste Nr. 70, Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 2,—. Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par petitriņķu + 5% sludinājumu nodoklis.

№ 192.

Trešdien, 30. novembrī 1932.

XI. ak. g.

Aktivitāti studentu padomes vēlēšanās!

Doc. A. Leppiks.

Pārdomas studentu nama lietā.

Studentu nama būve ir bijusi, kā akmens, kas pēkšņi izkustināts no savas vietas, sāk velties. Vērojot šo studentu dzīvē tik nozīmīgo notikumu, rodas šaubas, vai ceļš, pa ko virzās šis smagais akmens, labi apsvērts un sagatavots. Laika sagatavošanās darbam ir bijis pietiekoši daudz, bet faktiski visi svarīgie lēmumi, uz atūnā sagatavotu materiālu pamata, pieņemti dažos mēnešos. Atkārtoti ir uzsvērts, ka studentu nams ir aktuāls, visu studentu vajadzība. Tādēļ varēja sagaidīt, ka laikā, kad šai ilgai gaidītai studentu kultūrlai dzīves bākai tiek likti idejiski — tehniskie pamati, šis notikums atradīsies studentu dzīves degpunktā. Ir notikusi jau projektu sacensība, izraudzīti godalgotie projekti, un viss lielais darbs ievirzīts gultnē, no kā to būs grūti izkustināt laukā, ja rastos vajadzība mainīt nama idejiski tehnisko bāzi; katrā ziņā tas būtu saistīts ar ievērojamiem liekiem izdevumiem.

Zīmīgi, ka šai laikā nav bijušas dzirdamas nevienas diskusijas par to, kādi ir studentu nama uzdevumi, kādas vajadzības būtu jāapmierina pirmā kārtā, cik izdevīgi ir godalgotie projekti no studentu viedokļa. Šais jautājumos taču varētu izpausties studentu domu brīvība un dažādība, neatkarīgi no viņu piederības pie vienas vai otras organizācijas. Klusums, kas šais jautājumos ir valdījis studentu aprindās, robežo ar vienaldzību. Cik nācās dzirdēt, tad godalgoto projektu izstāde arī bijusi ļoti vāji apmeklēta.

Iepazīstoties ar studentu nama idejisko būves programmu un godalgotiem projektiem, jau pašā sākumā uzkrīt nesamērs starp grandioziem celtnes apmēriem, amerikāniski augsto celtnes izmaksu, un samērā ļoti šauriem līdzekļiem, kas ir studentu padomes rīcībā. Vai var uzstādīt vispār kādu būves programmu, ja būve aprēķināta uz 2 milj. ls, no kapitāla 200.000 ls. Izdalīt būves programmu uz 10 gadiem, kā to dzirdam, nozīmē sabojāt visu būvi. Uz kaut cik jūtamiem izdevumiem šai būvei, kam nav komerciāli pamati, un kur ieguldītais kapitāls nevar rentēties, nenākas cerēt, tāpat arī illūzorišķa būtu cerība uz kādu mecenātu.

Sagaidīt, lai paši studenti no savas nabadzības, ar saviem sēmeštra maksājumiem savāktu šādu, mūsu apstākļos fantastisku summu, nozīmētu uzlikt tiem ilggadīgu bezcerību nastu tikai tādēļ, ka projekta sastādītāji ir bijuši plaša vēriena cilvēki.

Paredzot, ka mūsu Universitātes darbības centrs paliks tagadējās ēkās, visā pārrēķināšanā nākotnē, par klūmīgu jāatzīst jau vietas izvēle, pretīm medicīnas fakultātes ēkai, kas ir savrīp no studentu ikdienas kustības līnijām, bez tam mazapdzīvotā, un satiksmes ziņā neizdevīgā rajonā.

Kā pamatvajadzība, kas noteic arī studentu nama vispārējo planējumu ir atzīta izrikojumu zāle 1000 vai vēl vairāk personām. Ja lauku dzīvē, kā sabiedriskās dzīves materiālais priekšnoteikums, ir atzīstamas sapulcēšanās-telpas, tad mūsu metropolē vēl sevišķa liela zāle tikai stu-



Nacionālo studentu bloks Studentu Padomē.

I. rindā, no labās: — A. Pētersons (vien.), V. Zonbergs (zemn.), L. Kurmis (nāc. stud. b-bas), A. Cimdiņš (konk); — II. rindā: — R. Ozoliņš (vien.), J. Gobdzemis-Gobziņš (nāc. stud. b-bas), A. Ratenieks (neorgāniz.), A. Lepers (Latgal. stud.), A. Novīks (Latgal. stud.). Iztrūkst: V. Svuksts (zemn.).

Akademiskā politika.

Latvijas Universitātes studentu intereses pārstāv un kārtro Studentu Padome, kas organizēta un vēlēta uz demokrātiem pamatiem. Nav brīnums, ka tāpēc viņa vienmēr atbalsojušies valsts politiskās dzīves tikumi un netikumi. Par vienu gan ir jābrīnās. Jābrīnās par to, ka studentu sabiedriskā dzīve vispār un arī savā quasi, politiskā izpausmē Studentu Padomē tik maz (gandrīz nemaz) devusi jaunu ierosinājumu atpakaļ «lielai politikai».

Runājot par Latīņu kvartālu un Parīzes studentu, asi, vērotāji teic, ka

dentu sapulcēm un izrikojumiem jāatzīst par dārgu un mazvajadzīgu lepnumu. Nebūtu nekādu objektīvu šķēršļu, ja Universitātes jauno atūlu, varētu izlietot arī studentu sapulcēm, biedrībām dažādām aktiem u. t. t. Tādu gadījumu nebūs visai daudz. Reprerentācijām un svinīgiem šaurākiem aktiem Universitātei paliek vēl līdzšinējā mazā aula.

Nav saprotams, ar ko varētu aizņemt zāli studentu namā. Principiāli nebūtu pieļaujams atvērt studentu nama durvis atklātiem sarīkojumiem, vai iznomāt telpas citām biedrībām. Katrai studentu biedrībai izrikojumu rīkošanā ir savas tradīcijas, savas parastās telpas, un apmeklētāju aprindas, nebūs tik viegli aizvilkt uz nomaļo studentu namu. Lai veicinātu studentu sabiedrisko dzīvi, nav vajadzīga liela zāle, bet gan šaurākas, kopējas sadarbības un tuvināšanās iespējas.

Kā laika gara atributs uzskatāms arī grandiozais peldbaseins. Studentu namā katrā ziņā vajadzētu būt telpām un iekārtai fiziskās attīstības veicināšanai. Lielais peldbaseins ar savu masīvo dzelzbetonu konstrukciju, sūkņu un cauruļu ierīci pārvērš nama apakšstāvu it kā ūdensvada stacijā. Mums nav vēl piemēra ko var izmaksāt peldbaseina uzturēšana ziemas mēnešos. Par to, cik ziemas mēnešos vidēji attīstītam ķermenim ir vajadzīgs un piemērots ūdens sports, var būt ļoti dalīti uzskati. Mums ir pietiekoši citu, klimatam atbilstošu ziemassporta veidu, kas norūda ķermeni. Turpretīm vasaras mēnešos mākslīgā peldētava zem jumta Daugavas malā būs kuriozums!

Studentu nama projekta sastādītāji, aizraudamies ar nereāli plaši iedomāto studentu tuvākas nākotnes dzīvi un būvtechniski interesantām konstrukcijām, ir atstājuši neievēro-

tur varot jau nojaust nākošās Francijas seju, un saredzēt jauno domāšanas, darbošanās un rādīšanas virzienu dziļus gan politikā, gan zinātnē, filozofijā un mākslā. Bet latvju students visā vairumā līdz šim bijis tikai epigonis un kopētājs.

Ko vēlējumies redzēt nākotnē Studentu Padomes darbā un ko tiesība gaidīt tautai no Universitāti beigušiem darbiniekiem?

Pirmā kārtā visu nacionālo latviešu studentu (tādi ir gandrīz visi latvju studenti) sadarbību, un otrkārt,

tas dažas studentu ikdienas vajadzības. Studentu namam vajadzētu būt centram, kas studentus saistītu ikdienas darbā, netikai oficiālos sarīkojumos vai izpriecās. Studiju darbs tagad ļoti cieš no tā, ka studentam nākās grūti lietderīgi izlietot visas dienas darba stundas. Priekšlasījumi bieži vien iedalīti no rītiem un pēcpusdienās. Dienas laikā studentam rodas vairākas brīvas stundas; aiziet uz māju tas nevar, un tur nebūtu arī ko darīt, atliek šīs stundas kaut kā noklaipnot un pavadīt laiku šaurajos koridoros.

Ja students intensīvi aizpildītu savu garo darba dienu no 8 rītā līdz 7 vakarā, tad atkrīstu mācīšanās mājās, un students pēc darba dienas varētu sev rast arī patiesu atpūtu.

Studentu namā vajadzētu būt pietiekoši plašām, un mājīgām studentu darba telpām. Jā, ja studenti varētu novietot savas grāmatas, piezīmes. Tuvumā vajadzētu atrasties rokas grāmatām visās svarīgākās studiju nozarēs. Ar šīm telpām varētu būt saistīta neliela virtuve. Telpas būtu atvērtas visu dienu. Tieši trūcīgākiem studentiem, kas parasti mītnās sliktās mēbelētās istabās tālu no centra vai gultas vietas, būtu sniegts patiess atvieglinājums. Studentu namā protams, atrastos studentu padome un arī telpas citām studentu organizācijām. Apskatot godalgotos projektus, paliek iespaids, ka telpu iekārta vairāk atbilst kāda departamenta un koncerta vajadzībām, ar garu koridoru un telpu rindu gar to. Pamatprasības telpu iekārtojumā vajadzētu būt mājīgumam.

Vajadzētu paredzēt arī telpas tehniskām studentu organizācijām, kuru biedri nodarbotos ar eksperimentiem, aparātu būvi. Pagraba stāvā varētu paredzēt telpas labo-

akadēmiskus darba un ciņas paņēmienus.

Pirmā Studentu Padomes darbības posmā valdīja politiskās dēmagogijas metodes ar masu sapulcēm u. c. atribūtiem. Grupas, kas uz tām balstījās drīz sabruka. Pārsvaru guva korporācijas ar savām diktatoriskām metodēm.

Likās, ka jauns lūzums sāksies ar vienotņu ieviešanu Stud. Padomē 1928./29. gadā. Vienotnes nāca ar akadēmiskām metodēm. Viņas neuzstājās ar lielām prasībām sev, necentās iegūt labi atalgotas vietas, bet centās rādīt kā darāms darbs. Vienotņu pārstāvji nāca ar ierosinājumu, dibināt statistisko biroju, izpētīt studentu masu apstākļus un vajadzības, lai tad Studentu Padome racionāli izlietotu visas savas iespējamības studentu dzīves uzlabošanas studiju laikā un varētu dot norādījumus par darbu, pēc studiju beigšanas. Tāpat — ierosināja griezties pie universitātes vadības ar lūgumu, rūpēties nevien par nākošo inteliģento darbinieku zināšanām, bet arī morālisko audzināšanu, iepazīstinot tos ar savas nozares darba ētiku un tradīcijām. Savukārt vienotņu pārstāvji sporta kommisijā centās panākt sistēmātisku gādību par studentu veselību, ievēdot kārtējas veselības pārbaudes un saistošu fizisko audzināšanu.

Tomēr akadēmiskās metodes, «lielākajai frakcijai» nebija izdevīgas. Galvenos vienotņu ierosinājumus gan pieņēma (ar ļoti lielu vairākumu), jo

rātorijām vai mēchaniskām darbnīcām, kuras iekārtotu pašas biedrības.

Lai nepem jaunā studentu nama būvprogrammas izstrādātāji, ja teikšu, ka studentu nama saturs ir nesamērīgi plaši apveidots. Vēl nav par vēlu dot namam studentu vajadzībām patiesi atbilstošas kontūras. Vai pie šī uzdevuma risināšanas nebūtu pateicīgākā vieta, kur varētu izpausties pašu studentu ierosme un aktivitāte?

Par ko balsot?



Tur nav ko domāt!

Katrs balsos par vienu no nacionālā studentu bloka sarakstiem: — Nr. 5, Nr. 6, Nr. 7, Nr. 8, Nr. 10, Nr. 13, Nr. 17 un Nr. 20.

Izvēle pietiekoši liela!

Un visi šie nacionālā studentu bloka saraksti ir vienoti ciešā, idejiski disciplinētā kopdarbībā.

Vienībā ir spēks!

Šo vienības spēku nevar garantēt pārējie sīkie saraksti, kas noraida sssu kopdarbību. Bet nacionālā studentu bloka vienības spēks pašķirs ceļu visu latvju studentu sadarbībai Studentu Padomē.

viņi bija tādi, kuŗu lietiskību nevarēja neatzīt, bet viņu izvešana dzīvē tika novilcināta, vai arī viņi pārveidoti, lai samazinātu to nozīmi, vai izdotu par saviem. Tā piem., statistiskā biroja organizēšanā Studentu Padome ir tikusi tikai līdz komisijai, kas faktiski pavisam lieka, bet paša biroja vēl nav un statistikas darbs netiek veikts. Arī tur, tāpat kā pie Studentu nama celšanas, pie darbu vadītāja pieņemšanas netiek ņemts vērā tas, ka darba izvešana pienākās atzītā projekta autoriem (kas tā tad labāk pārvalda šo darbu), bet atalgotā vieta tiek izlietota politiskiem manevriem, vai arī iekārta no nekaunīgākā.

Korporācijas ne tikai cenšas neļaut realizēt svarīgākus projektus Studentu Padomē. Viņas paliek nervozas arī par tiem darbiem, ko vienotnes ar lielu enerģiju un materiālu upuriem veic katru gadu savos Augstos svētkos.

Zināmā sabiedrībā ceļas valodas, ka vienotnes šos darbus darot reklāmas dēļ. Vai mīlēt un aicināt citus, mīlēt dzimto zemi, viņas daudz cietušos darba rūkus, dzimtenes senatni, skaidrību un varoņu garu — censties to darīt darbos, ne vārdos — vai tā ir reklāma?

Vēl vairāk. Tiek mēģināts vienotnēm (prasot atbildību par citu personu darbiem, tiem pašiem vēl nepierādītiem) liegt brīvu vārdu, lietājot represijas pret vecāko akadēmisko laikrakstu «Students». Nupat no jauna — bet nesekmīgi, mēģināja likumdošanas kārtā atņemt studentiem tiesību brīvi organizēties, tādējādi atjaunojot to kārtību, kāda pastāvēja cariskās Krievijas augstskolā.

Kāpēc viss tas?

Tāpēc, ka vienotnes un citas nacionālā studentu bloka organizācijas, kļuvušas par ideju centru tai latvju studentu daļai, kas nostājas pret sastingušā, ārišķīgā, mietpilniskā vācu goda potēšanu latvju akadēmiskajai jaunatnei un pret korporāciju diktatoriskajām metodēm Studentu Padomes darbā.

Par šādu centru viņas kļuvušas nescensdamās Stud. Padomes darbā un citur gūt sev labumus, bet bieži upurējot savas šaurākās intereses, lai arvienu vairāk saistītu kopējām darbam latviešu nacionāli domājošos studentus.

Vienotnes arī labi redz, ka korporācijas vieno lielu skaitu latviešu studentu, ar kuriem jārod kopēja darba iespējas un tāpēc priecējas par katru svaigu, patiesi nacionālu vēsmu, kas

Dr. h. c. agr. J. Mazvērsītis.

Senās Latvijas lauksaimnieku iespaids uz Rietumu Eiropas lauksaimniecības kultūru

Vācu vēsturnieks Tranzehe u. c. rakstījis, ka uz Daugavas un Lielupes krastiem XIII. gadu simteni dzīvojuši barbari — latvieši. Šo ielojumu uztvēruši Rietumu Eiropas kultūrvēsturnieki un paiduši tālāk.

Bet tā ir rupja nepatiesība.

Mums ir tagad pietiekoši daudz neapstrīdamu pierādījumu, ka latvju tauta iepriekš vācu iebrukuma, t. i. XIII. g. s., ir bijusi augsti attīstīta lauksaimniecības kultūras tauta, kas atstājusi labvēlīgu iespaidu uz Eiropas ziemeļu un rietumu valstīm.

Līdz Romas valsts un kultūras sagrūšanai no ģermāņiem, t. i. līdz III. g. s., lauksaimniecības kultūra attīstījās Romas valstī. Iekams vēl Roma nebija sagrāuta, ap II. g. s. sākumu, lauksaimniecības kultūras attīstība paraleli radās pie Baltijas jūras (pie latvju tautas). Pēc Romas krišanas šie lauksaimniecības kultūras attīstība neapstājās, bet gāja uz priekšu.

Ap III. g. s. latvju zemē parādās pirmā izkopts pasaulē; romieši pazina tikai cirpi. Samērā vēlī, t. i. ar VIII. g. s. pusi parādās izkopts. Skandināvijā pie vikingsiem. Izskaidrojams tas tā, ka vikingsi nākot sakārā ar latvijiem, no pēdējiem patapinājuši izkapti. Ka tas patiesi tā, to mums liecina mūsu un skandināviešu archeoloģiskie izrakumi.

Ka izkopts ienesa jaunu posmu pēc cirpja, lauksaimniecības attīstībā, ir tik elementārs jautājums, kas neprasa nekādu sīkāku aprādījumu.

Senajā Latvijā, no aizvēsturiskiem laikiem (priekš Kristus dzimšanas) ir pastāvējusi labības kalte — rija, kas deva pirmklasīgu sēklas materiālu (labību, linu u. c. sēklas) Rietumu Eiropai. Halles prof. N. Gundlings, XVII. g. s. raksta, ka Rietumu Eiropas (it īpaši Vācijas) linu kultūras nebūtu bijis, ja no Vidzemes nebūtu nākušas linsēklas. Nekur pasaulē neesot tik labu linu un kanepju sēkļu kā Vidzemē.

Angļi savus slavenos sakņu augus turnepšus — ir senākos laikos izau-

jūtama korporācijas. Šim vēsmam tikai vajaga aizpūst pavisām tukšo bramanību, reprezentēšanās kāri, krāso neiecietību un savtības garu un radīt istu vēlēšanos, strādāt kopā ar pārējiem latvju studentiem tīras lietiskības robežās.

dzējuši no rāceņu sēklām (Brassica Rapa rapifera), kas cēlusēs latvju zemē un senlaikā ievestas Anglijā.

Vispārīgā sēklas, kas nāca caur latvju riju, bij pirmklasīgs sēklas materiāls, kādu Eiropā citur nebija, tās pacēla ļoti jūtāmā mērā lauku augu ražību un kultūru.

No laukkopības ražojumiem ar izcilus nozīmi bijis kultūras āboliņš Latvijā jau no seniem laikiem un vispirms aizvests uz Dienvidus Eiropu. Latvijā kultūras āboliņš ap XV. g. s. gan izzuda (vācu virskundzības iespaids), bet no Dienvidus Eiropas (Spānijas) viņš atkal no jauna pamazām atnāca atpakaļ uz Baltijas valstīm.

Ar āboliņa kultūru senajā Latvijā arī izskaidrojama plašā lopkopības attīstība. Sevišķi tas sakāms par zirgiem, liellopiem un arī cūkām.

Latvijā jau no seniem laikiem bijuši pionieri piena lopu izkopšanā. Viņi bija uztvēruši lopkopības attīstību tādā virzienā, ka piena lopu ar savu ražību (piena daudzumu un treknumu) deva lopu turētājam lielus ienākumus (kā tautas dziesmā sacīts: zeltu, sudrabiņu). Tas notika senos laikos, tad, kad citas tautas vēl par to i sapot nesapojā. Visvērāk pie tādās saprašanas nāca vācu tauta, kas vēl apm. 50 gadus atpakaļ uzlūkoja liellopus par «nepieciešamu launumu — Die Viehzucht ist ein notwendiges Uebel».

Latvietis arī izgudroja pirmais rotējošo sviesta ķēni, kā to aprāda vācu prof. f. Brands. Tas arī saprotams, jo latvietim liellopi deva daudz un trekna piena, kuŗa pārstrādāšanai vajadzēja pareizas sviesta ķēnes. No viņu sviesta ķēnes ir jaunākā laikā attīstījusies Viktorijas sviesta kumca.

No šī isā aprādījuma redzams, ka Rietumu un Ziemeļu Eiropas valstīs daudz ko ieguvušas lauksaimniecības kultūrā no senajiem latviešiem, ko ar pilnu tiesību varam apzīmēt par lauksaimniecības kultūras nesējiem Eiropas pārējām tautām.

Ja latvju studenti mācīsies sastrādāt universitātes sienās, tad viņi vēlāk mācēs sastrādāt arī valsts dzīvē un tur izbeigsies bēdīgā fabula par vēzi, līdaku un gulbi.

A. Priednieks.

Starptautiskā brīvprātīgo kalpība.

Jau no 1925. gada Šveices studentu savienība rīko studentiem un augstāko mācības iestāžu audzēkņiem darba kolonijas Alpos.

Pirmā, 1925. g. kolonija strādāja Misox pils restaurēšanas darbos, nākošajā 1926. gada vasarā daļa studentu strādāja tai pašā pīlī, otra puse Tessin kantonā attīrīja lavinas apbērtu Bosco ciemu. Tā arī nākošajās darba nometnēs līdz 1930. gadam strādāts, tīrot ūdeņus, smiltīm un akmeņiem apnestos laukus un ceļus. No 1930. gada gan tiek strādāts vairs tikai Alpu ceļu taisnošanas un izlabošanas darbos un siena talkās. Pēdējās ārzemju studentus nepieņem.

Koloniju uzturēšanas izdevumus sedz kopēji kantonu apvienība (valsts), kantona pašvaldība un studentu savienība. Katrs kolonijas loceklis dienā izmaksā apm. 4,5 franki (apm. tikpat daudz latu), no kuriem valsts dod 2 1/2 fr., kantons, kuŗā darbi tiek izvesti, 1 fr. un atlikušo vienu franku studentu savienība.

Nometņu locekļu skaits katru gadu pieaug. 1931. gadā kolonijās piedalījās 381 persona, starp tām 116 ārzemju studenti.

Sogad bija 2 tādās kolonijās Ausserberg un Ergisch ciemos, abas Valio kantonā. Kolonijas savukārt sadalītas vairākos etapos. Darba un dzīves vietas, reti jaukas. Studenti novietoti augstu kalnos, tūristu mājās vai skolās. Tālu lejā saskatāma Ronas ieleja, apkārtnē sniegā mirdzošas kalnu galotnes. Darba diena apm. 7 stundas gara. Dienas sadalījums katrā kolonijā bijis drusku citāds. Ergisch'ā tas piem. bija šāds: Darba laiks 8 stundas ar 1 1/2 st. pārtraukumu brokastīm un atpūtai. Cēšanās ceturksni pirms plkst. 5, darba sākums pulkst. 5. No plkst. 7—8 brokastis, bet no plkst. 10 1/2—11 atpūta mežā; pēcpusdiena, no plkst. 1, brīva. Sestdienās darbu beidz plkst. 11. Brīvlaikam nometnēs bibliotēkas, laikraksti, šahs, pingpongs, sporta piederumi. Sestdienas pēcpusdienas un svētdienas, lielāko tiesu, pavada tālākās ekskursijās vai turienes pilsetības iedzīvotāju apciemojumos, kuŗi ļoti viesmīlīgi un katru svētdienu ielūdz pie sevis studentus.

Pašs darbs vārbūt smags, monotons. Studentes vāra pudīgus, mazgā veļu, uzpoš mājas. Studenti krauj akmeņus ratos un dzen kerras. Bet, tā kā visu apgāro jaunības sajūsmas un apziņa, ka tiek realizēti pacifisma principi, arvien valda jautrs noskaņojums un dzīves prieks.

Pilns nometņu nosaukums — «Starptautiskā brīvprātīgo kalpība», viņas centrs Ženevā, krišu nozīmē salauzts zobens ar lāpstu un uzrakstu «Pax». Priekšsēdētājs Pierre Cérésole, kas pagājušā vasarā, kādā no šīm kolonijām teicis apmēram šādi: «Mēs, vecākās paaudzes ļaudis, ar šausmām atceramies pasaules karu. Es redzeju daudzus tādus pat jaunus puīšus kā jūs, kas viens otru ar durkļiem nogalināja. Mēs, šveicieši, apzināties, ka tas var atkal atkārtoties un mēģinām to novērst. Vārdu te maz, bet darbus jūs pašī redzat — esat kopā daždažādu tautu locekļi un dzīvojat tādā liksmī draudzīgā saskarpā. Vārbūt, ka organizējot tālāk li dzīgus pasākumus, kur tautu zieds — studenti strādā kopējā darbā, mums izdosies tautas pārliecināt, izaudzināt miera idejā un naidam pret karu.»

A. K.

E. R. Murrow.

Amerikas studentu domas un tieskmes.

Viena no raksturīgākām parādībām tagadnes Amerikas studentu dzīvē — un pie tam pavisam jauna ir šī parādība — ir spēji pieaugušā interese par nacionāliem un internacionāliem jautājumiem. Mēs esam arvien parādūši runāt par Amerikas studentiem tipisko vienaldzību internacionālajās lietās. Tam tomēr ir savī iemesli. Lai būtu interese starptautiskos jautājumos, vispirms taču ir nepieciešama griba, dzīvī sekot visiem savas zemes notikumiem. Tādas gribas Amerikas studentiem nebija. Cēlonis ļoti vienkāršs. Amerikai trūkst politikā speciālistu. Politisku kariju tur uzskata kā zināmu atalgojuma veidu par kādiem saimnieciskiem sasniegumiem. Ir tāds vispārējais pieņēmums, ka tas, kas sasniegjis panākumus zābaku un cepuru tirdzniecībā, ir spējīgs runāt mūsu tautas vārdā ārzemēs jeb piedalīties iekšējā likumdošanā. Tas ir savdabīgs apstāklis Amerikā, kas taču visumā ir zemē, kur valda speciālitāte. Otrs faktors ir taisni apbrīnojamā studentu nezināšana partiju politikas nozarē. Tikai nedaudzi ir skaidrībā par divu galveno partiju tieksmēm un rīcības veidu. Iemesls te — audzināšana vispār, kas neattīsta interesi par šiem jautājumiem, un, otrkārt, partijas pašas līdz šim nav sapratušas, ka studenti būtu iepriekš audzināmi partijas darbam. Tāpēc akadēmiskā jaunatne saprot, ka līdzšinējo

vadošo partiju rīcībā ir daudz trūkumu un nepareizu soļu, bet viņa vilcinās te iejaukties.

Bez tam, runājot par internacionāliem jautājumiem, jāsaka, ka visu politisko, reliģisko un citu organizāciju vairums, kuŗu darbības mērķos ietilpst arī saprašanās ar citām tautām, nav pratušas rīkoties tā, lai ieinteresētu un saistītu savā darbā arī studentus. Jaunatne prasa bezparteiiskas informācijas konkrētos strīdus jautājumos. Tādas šīs organizācijas reti dod. Taisni otrādi, — viņas kaitina un garlaiko katru apzīnīgu domātāju ar pastāvīgu propagandu un sentimentāliem «appeal», ar ko tās grib nodrošināt savus pasākumus. Pie visa tā vēl jāmin tas, ka arī šīs organizācijas nedod studentiem vajadzīgo audzināšanu nacionālajos un internacionālajos jautājumos.

Tomēr, neraugoties uz visu to, dažādās valsts daļās pēdējā laikā ir manāms studentos jaunās garīgas ievirzes pieaugums. Beidzamā gadā apmēram 60% universitātes absolventu saimniecisko apstākļu dēļ nav varējuši iegūt piemērotu nodarbošanos. Šie absolventi ir kļuvuši par pārējās bezdarbnieku masas garīgiem vadoniem. Arī pašās universitātēs un kolledžās studenti grib būt noteicēji un likumdevēji savās lietās. To viņi jūt nevien kā tiesību, bet arī kā pienākumu.

Vienīgais nacionālais jautājums, kas līdz šim Amerikas studentos ticis nopietni pārrunāts, ir prohibīcijas jautājums. Viņi ir nemierā ar pastāvīgo kontroles spaidu, kas gulstas uz visu sabiedrību. Pēdējā Amerikas Nāc. Stud. Federācijas gada sanāksmē vairums studentu pārstāvju, kas bija sapulcējušies no 260 kolledžiem, izteicās par prohibīcijas likuma atcelšanu vai, vismaz, mīkstināšanu. Te jāpiezīmē, ka studentu aprindās dzer ļoti maz, un tas pa lielāku daļu notiek aiz spītīgas pretošanās aizliegumam. Šī naidīgā nostāšanās pret minēto likumu slēpj sevī arī zināmas briesmas. Savā dedzībā, un nepazīdami tiešos aizlieguma apstākļus, studenti var pieslēties pirmajam mēģinājumam iznīcināt šo likumu, un tas var stāvokli padarīt vēl kritiskāku. Bet, ja līdzšinējo noteikumu reformai būtu izstrādāta saprātīga programma, studentu vairums to noteikti atbalstītu.

Pieaug pārrunas arī par pastāvošo audzināšanas sistēmu, par ko nākās dzirdēt asas kritikas. Visvairāk apspriež un gandrīz vienprātīgi nosoda kādu ļoti tipisku parādību mūsu izglītības budžetā: no vienas puses iegādus milzu summas tiek atvēlētas jaunu ēku un laboratoriju celšanai, bet no otras puses mācības spēku atalgojumam noteiktie līdzekļi ir nepietiekoši. Jaunākie profesori un asistenti, lai tiktu uz priekšu kā materiālā ziņā, tā arī ļoti iegūtu sabiedr. atzinību, ir spiesti, sava laika lielāko daļu, veltīt pētījumiem un grāmatu rakstī-

šanai un tā attālināties no studentiem. Dažos institūtos ir prezidenti, kas runājami studentu lietās tikai pusstundu nedēļā. Ja gadās ieiet kolledžā, kuŗa prezidents šai ziņā ir izņēmuma cilvēks, tad durās acīs šīs iestādes audzēkņi lielais garīgais spars, pasaules uzskata vispusība un plašais interešu loks. Bez tam, sevišķi valsts augstskolās ir ļoti maz akadēmiskas brīvības. Šī iemesla dēļ mācības spēkiem, ja viņi to censtos paaugt, nav iespējams attīstīt audzēkņos liberālus uzskatus. Taisni otrādi — pēdējie tiecās uz reakcionāru pusi. Bieži viņi kļūst arī par šaubīgu politiku spēļu bumbiņām. Tāpēc valsts iestādēm ir arvien mazāk pievilksanas spēka un, ja tajās visā drīzumā nenotiks reformas, visi audzēkņi pāries privātos institūtos.

Visumā audzināšanas jautājums Amerikā, šķiet, ievirzījies eksperimenta stādijā. Katra kolledža prezidents strādā pēc savām teorijām un ieskatiem, un pārdarot nevar vienoties pat audzināšanas pamatjautājumos. Tomēr ir cerības vienoties un, kā jau mēs esam sasnieguši izcilus panākumus citās nozarēs, arī audzināšanas lietā tam ir jānotiek. Zināmas kustības akadēmiskās aprindās liek mums raudzīties nākotnē gaišākā acīm. Arī studentos pašos ir manāma atmoda un dziļu pārmaiņu iezīmes. Grūtie saimnieciskie apstākļi savukārt palīdzēs modināt studentos apziņu, ka viņi pieder grupai, kam nākotnē pašu zemē var būt savs noteicējs vārds. V. K.

Kādi saraksti šogad iziet Stud. Pad. vēlēšanās?

Izredzes studentu padomes vēlēšanās šogad ļoti neskaidras, jo kandidējošo sarakstu skaits šoreiz pārvērties lielā mērā. Ja 1930. g. vēlēšanās kandidēja 15 saraksti, 1931. g. — 19, tad šogad jau 24 saraksti, bet vispārējās universitātes studentu skaits nav pieaudzis. Minētās parādības iemesli vairāki: studentu padomes pēdējā gada darbība bija bagāta dažādiem raibiem un pat skandalioziem notikumiem, kas savilpojuši jau lielākā mērā iepriekšējos gados studentu saimes prātus. Te mināma pašreizējā priekšsēža Raudzēpa izgāšanās pirmā balsosanas gājienā š. g. 28. janvārī, nesaskaņas studentu padomes frakciju starpā pie vietas sadalīšanas svarīgākās komisijās, tālāk brāvērtīgā priekšsēža rīcība, sakarā ar «Studenta» C.I.E. kongresa numura izdošanu, bet sevišķi jaunā studentu nama celšanas jautājums, kur pašreizējā lielākā frakcija vēl nepiedzīvotā kārtā apiet visus architektu arodētikas likumus, kādēļ arī studentu padome ir novesta strupceļā — nopietnā konfliktā kā ar universitāti (resp. arhitektūras fakultāti), tā arī ar vairākām tehniskām un akadēmiskām organizācijām. Tādēļ arī viena no grupējuma locekļi un piekritēji nodibinājuši vairākus jaunus sarakstus neorganizēto studentu keršanai (lauku studentu apvienība un visi trīs «aktīvā nacionālisma» paudži — nacion. apvienība, «Ugunskrusts» un nacionālsociālisti), lai ar konventu taloniem nākošā studentu padomē radītu vairāku. Pretējā pusē stāv novadniecību un kādas atsevišķi stāvošas konkordijas locekļi, kas apzinādāmas savu spēka pieaugumu, iziet ar atsevišķiem sarakstiem. Labākas pārskatāmības dēļ sakārtosim raibo sarakstu plūdus pēc viņu ideoloģiskās piederības un nokrāsas:

1. Nacionālo studentu bloka apvienotie organizāciju un neorganiz. studentu grupu saraksti:
 - Nr. 13. — Vienotņu apvienotais kand. saraksts, kas gadu no gada arvien iegūst lielāku piekrišanu neorganizēto studentu un atsevišķu jauno latvju stud. organizāciju starpā.
 - Nr. 8. — Studentu - zemnieku kandidātu sar., kas arī uzrāda augošu tendenci.
 - Nr. 5. — Nacionālo studentu b-bu («Anstrums» u. c.) k. sar.
 - Nr. 6. — Apvienoto konkordiju k. sar., kas pēdējos gados iekšējās nesaprašanās dēļ, diemžēl, cieta zaudējumus.
 - Nr. 10. — Neorganiz. stud. vienības kand. sar. ar Ad. Ratenieku priekšgalā.
 - Nr. 17. — Apvienoto Latgales studentu kand. sar.
 - Nr. 7. — Latgales studējošo kand. sar.
 - Nr. 20. — Novadnieku s-bas k. sar., kas šīs vēlēšanās iziet „no jauna.

II. Nesaprašanās par savu lomu un piederību arvien vēl stāv neorg. sportistu kand. saraksts, kurā pārstāvis pašreizējā studentu padomē oficiāli gan skatās kopējā blokā ar nacionālās apvienības pārstāvi (sākumā tik dedzīgo «Ugunskrusta» cinitāju, korporēli O. Freivaldu), un pa lielāku daļai kautrīgi tur līdz lielākai frakcijai.

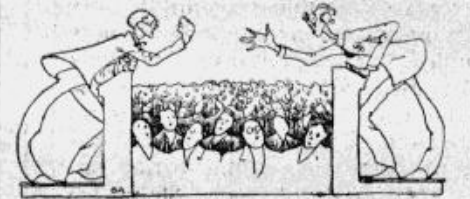
III. Korporāciju oficiālais saraksts iet zem Nr. 1. bet studentu korporācijas — Nr. 12. Neorganizēto studentu keršanai šoreiz izlaisti vesēgi četri «dzegzenu» saraksti:

- Nr. 15. — Nacionālās apvien. k. s.
- Nr. 14. — Vācijas hitlerisma pretīdu kluba «Ugunskrusts» kand. sar. un viņa līdzinieks.
- Nr. 23. — Nacionālsociālistu k. s., bet naiivāko jauno studentu — laucinieku balsu iegūšanai uzstādīts lauku stud. apvienības k. s., kas ieguvus pašu pēdējo vietu — Nr. 24.

IV. Kreisi noskanotie studenti iziet vēlēšanās ar divi sarakstiem: Nr. 3. — Sociālistiskie studenti un Nr. 19. — «Darba studenti», zem kuriem maskas faktiski slēpjas komunistiskā jaunatne.

V. Minoritāšu studenti saskaldījušies vēlēšanās septiņos sarakstos, ja nerēķina, ka sociālistisko un komunistisko studentu sarakstos sēž vairāki židi — kreiso ideju piekritēji un cinitāji.

Jau pagājušās studentu padomes vēlēšanās bez pārstāvja palīka tikai viens kandidātu saraksts (krievi), tad šogad tādu būs vairāk. Pirmā kārtā šāds liktenis sa-



Vot, šiten tādu mēs parādīsim jums, Studentu padomē, kad tiksīm tur iekšā! (Izvilksim no vēl neizstrādātās «ugunskrustiešu» un nacionāl-sociālistu darbības programmas).



Lauku studentu pārstāvis ieradīs nobalsot par savu sarakstu.

Jauais! Nesaprašanās!
BĀRDAS KREMS
 H.A. BRIEGER, K/S
 saudzē arī visvairāgo ādu, padar bārdu mīkstu. Viegla ātra skūšana.
 Tūbas a Ls 1.20 un Ls 0.70

Doma muzejs
 atvērts svētdienās no plkst. 11—2.

gaidāms visiem trim «aktīvā nacionālisma» sludinātājiem un «lauku studentu apvienībai», resp. «dzegzenu» sarakstiem, ja vien korporācijas neapzēlosies un neatmetīs dažus desmitus balsu katram sarakstam, kas — savukārt — atkal var jūtami samazināt lielo frakciju, kas jau pati par sevi pēdējā laikā sākusi dilt. Neskaidrs stāvoklis arī sportistiem, tāpat arī vienam židu un krievu sarakstam. Lielās konkurences dēļ, mazas cerības uz mandātu ir arī konkordiju dibinātāju sarakstam.

Ik gadus vēlēšanās novērojama dzīvāka piedalīšanās: 1930. gadā 67,34 proc., 1931. g. 71,60 proc. Ticams, ka šogad vēlēšanu aktivitāte pieaugs vēl tālāk, sevišķi ievērojot pēdējā laikā notikumus, sakarā ar jaunā studentu nama būves vadītāja izraudzīšanu. Grūtīte saimnieciskie apstākļi studentus iespaido lielāku vēribu piegriezt pašu studentu pašvaldības iestādei, kas studentu saimnieciskā stāvokļa uzlabošanā var darīt daudz. 4. decembrī daudz jautājumus atrisinās demokrātiskā kārtā.

stipri aktuāls, un jo vairāk tādēļ, ka tas ir arvien saistīts ar atsevišķu frakciju prestižu. Tā parasti Stud. Padomes komisiju vietas sadalot notiek plēšanās frakciju starpā un bieži vietas piepras frakcijas, kurām nav ko dot spējīgus cilvēkus. Un ja arī tādi cilvēki ir, tad organizācijas, varbūt savas iekšējās politikas spiesti, tomēr izbida nespējīgas personas. Tas neattiecas šoreiz uz ārlietu biroju vien, tā ir vispārīga parādība, kas atstāj ļoti traucējošu iespaidu uz Stud. Pad. komisijas darbību.

Kas attiecas uz ārlietu biroju, tad jāatzīmē tomēr, ka viņš pēdējais sastāvs tikai 50% atbilst lietderības principam. Pārējiem negribu noliekt, spēju trūkumu, jo par to diemžēl pat iespējams nebūs pārliecināties, bet intereses trūkums nenoliedzams. Viņu interese radās tikai tad, kad bija uz dienas kārtības kādas reprezentācijas. Tādēļ es piekritu plašākam studentu uzskatam, ka vismaz daļai komisiju (ne tikai ārlietu biroja) locekļiem uzticētais uzdevums ir tikai personīgas reprezentācijas jautājums.

Ārlietu birojs šogad ir veicis ļoti daudz. C. I. E. kongresa organiz. prasija no tās locekļiem stipri lielu uzpurēšanos. Ir radušies daudz jauni kontakti ar ārzemēm. Latvijas reprezentācija izdevās spidoši. Ārzemnieku gūtie iespaidi ir labāki, ka to varēja sagaidīt. Ja vēl vairāk nostiprinātu attiecības starp Latvijas un Lietuvas studentiem. Memorandums SELL. kongresu jautājumā bij ļoti apšveicams, sevišķi punkts, par pārāk reprezentatīvo momentu, likvidēšanu. Kontakta nodibināšana ar I. S. S. Baltijas valstu studentu preses sadarbības ierosināšana un pārstāvju apspriedes noorganizēšana u. c.

Ir redzams konkrēts darbs. Tomēr paliek viens «bet», kas pie tā valnojamā, ir grūtāki pateikt. Līdzšinējos studentu kongresos, atsevišķās apspriedēs, sēdēs ir radušies ļoti daudzas vērtīgas atziņas, kuras nepieciešami būtu realizēt, tomēr gandrīz viss tas palicis tikai uz papīra. Tādēļ ar zināmu skepsi attiecībā uz turpmāko darbu jāpieiet arī pie pagājušā gadā pieņemtam rezolūcijām. Visspilgtāki to redzam, ja izšķirstam mūsu SELL. un CIE kongresu protokolus un tur pieņemtas rezolūcijas. Arī daudzi pieņemtie priekšlikumi biroju sēdēs ir palikuši nereālizēti. Trūkst arī ciešākas sadarbības starp ārlietu biroju un pārējiem komisijām. Viena otra komisija ir likvidejusies, kuŗas arzemes uzskata par diezgan svarīgām, (vasaras koloniju, dzīvokļu un darba apgādes stat. bir.), tikai tādēļ, ka ārlietu birojs neizmantoja iespēju, gūt plašus materiālus par tādu komisiju darbību ārzemēs. Mūsu komisiju pienākums būtu, sekot tam, kas notiek ārzemēs, tadā veidā attīstot plašām savu darbību. Kas attiecas uz pieņemtiem lēmumiem, stud. preses pārstāvju apspriedē, CIE kongresa laikā, kuŗu realizēšana arī piekrit ārlietu birojam, tad līdz šim vēl nekas konkrēts nav manīts, lai gan nospraustie termiņi materiālu apmaiņai ir jau pagājuši.

Kas vainīgs, ka daudz kas nav realizēts? Protams, ka ārlietu birojs, ja visi šie jautājumi tam piekrit. Bet kādēļ tie nav realizēti, un to grūti atbildēt. Varbūt tādēļ, ka no biroja locekļiem strādā tikai 50%, bet var būt arī, ka viņa organizācijas šēma nav piemērota pilnīgi apmierinošam darbam. Ārlietu birojam piekrit ļoti daudz funkcijas, bet lai tās visā pilnībā realizētu, būtu nepieciešams, radīt subkomisijas, jeb paplašināt locekļu skaitu ar cilvēkiem, kas var un vēlas strādāt. Šo jautājumu būtu nepieciešams vēl pārdomāt, bet pagaidām izteikt vēlēšanos, lai turpmākā sastāvā ārlietu biroja būtu cilvēki, kas ir spējīgi un arī vēlas strādāt. J. V.—s.

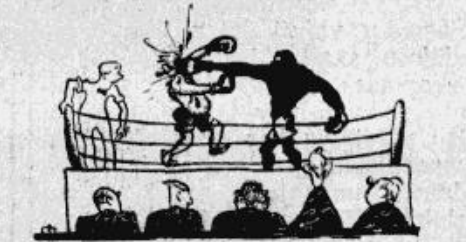
Fakultāšu b-bu dzīve.

L. U. medicīnas fakultātes studentu biedrības iekšējā dzīvē pēdējos semestros bij novērojams itkā pagurums: vāji apmeklētās biedru sapulces, nesaskaņas b-bas valdes locekļu starpā — tas viss neveicināja uzstādīto mērķu sasniegšanu. Šinī sēstīrī tādēļ arī demisionēja valde pilnā sastāvā, tai līdz arī revīzijas komisija. Jaunajā valdē kom. A. Spilneru (priekšsēdis), K. Ikšl (pr. b.), M. Krsu (sekr.), E. Landsmani (kasieri), Z. Puriju (biedrini) un P. Lapsu (bibliot.), bet revīzijas komisiju iepriekšējā sastāvā, B-ba pēdējā mācības gadā izdevusi Dr. E. Buša piezīmes dzemdniecības mācībā — otro izdevumu, izsludinājusi biedru zinātnisko darbu konkursu. Š. g. 6. decembrī b-ba svinēs savu 13 gadu pastāvēšanas dienu.

L. U. Dabas zinātņu studentu b-ba pēdējā laikā sāk atjaunot atkal savu sekciju darbību, noturot sekciju sēdes, kur pārrūn un atbild uz dažādiem, iesniegtiem dabaszinātniskiem jautājumiem. Biedrība, šogad atsevišķi, 12. dec. rīko savu tradicionālo eglītes vakaru stud. virtuves telpās. Bija ievadīts no b-bas puses sarunas par kopējās eklires vakara rīkošanu ar matemātiķiem, tā savstarpēji tuvinot vienas fakultātes studējošos, bet, diemžēl, matemātiķu pulcīnā šis jautājums neatrada vajadzīgās piekrišanas.



Korporēšu iespaidīgākais agitācijas līdzeklis.



Dodiet ceļu sportam un sportistiem Studentu Padomē!

sonības elpa. Romens Rollans grib mūsu laiku dzīvei pietuvināt lielos veidzētājus garus, radīt kontaktu ar tiem, tā atņemot mūsu pleciem kādu daļu dzīves smagās kravas.

«Kaut par daudz nežēlotos visi tie, kas cieš: cilvēces cēlākie gari ir ar tiem. Lai viņu drosme mūs baro!» 7. lp.

Heroju pulkā Rom. Rollans pirmo vietu ierāda Bethovenam, jo Bethovena dzīve ir nemitīga cīņa ar dabu ar likteni par savu uzvaru.

Labī, ka šī grāmata beidzot latviski! Zentā Mauriņa, klausdamās mūsu laikmeta kvēlākos pulsos, "savam tulkojumam arvien izvēlas vērtīgas un raksturīgas grāmatas, kas zīmīgi atšķiras no mūsu tulkotās literatūras pelavu putekļa. Z. Š.

Ārlietu birojs.

Stud. Pad. ārlietu birojs pieskaitāms pie vienām no svarīgākām Stud. Pad. komisijām, tādēļ vēlēšos apstāties pie tā tuvāki.

Sarunājoties ar studentiem, kas nav kompetenti komisiju darbību jautājumos, man neskaitāmas reizes nācies dzirdēt uzskatu, ka ārlietu biroja nozīme ir vienīgi reprezentatīva rakstura un galvenā kārtā šāda iespējamība dota tās locekļiem. Par to, kādas ir biroja funkcijas, plašākās studentu masas neko nezina. Vienīgi pats nosaukums norāda, ka darbības lauks ir studentu ārlietu politika.

Biroja galvenais uzdevums ir: 1) Uz turēt sakarus starp Latvijas Stud. Pad. un ārvalstu studentu apvienībām. 2) Pateicoties šiem sakariem, dota iespēja mūsu studentiem, ceļojuma gadījumos sniegt informācijas un parūpēties par dažādiem atvieglojumiem ārzemēs; 3) Izrādīt pretimnākšanu un iepazīstināt ar Latviju iebraukušos ārzemju studentus; 4) Dot iespēju Latvijas studentiem nākt kontaktā ar ārzemju studentiem — rīkojot ekskursijas; 5) Sītot uz stud. kongresiem savus pārstāvjus, dot iespējāmību tiem iepazīties ar citu valstu stud. dzīvi, to pārvaldības organiem, kārtot savstarpējas attiecības; 6) Rūpēties par Latvijas propagandu ārzemju studentu vidū; 7) Iepazīstināt Latvijas studentus ar ārzemju studentu dzīvi; 8) Palīdzēt mūsu studentiem noskaidrot jautājumus, kas attiecas uz ārzemēm; 9) Radīt kontaktus starp stud. organizācijām.

Kā redzams, biroja darbības lauks ir ļoti plašs un atbildīgs. Un biroja locekļiem ir nepieciešama valodu prasība, speciāla interese ārpolitikā un arī iepriekšēja pieredze un laiks, lai visus šos uzdevumus varētu veikt. Tieši locekļu izvēles jautājumā, sevišķi pēdējā laikā, kad mūsu «mūžīgie» ārpolitiski ir nogājuši no skataves ir palicis

STUDENTU VIRTUVE

Vērmaņa dārzā I. nodaļa bez apkalpošanas no plkst. 12—17 un 19—22
 II. nodaļa ar apkalpošanu no plkst. 12—22

Studentu virtuves nodaļa Universitātes vecā ēkā atvērta no plkst. 10—20
FIVE O'CLOCK TEA Vērmaņa dārza paviljonā katru svētdienu no plkst. 17—24

Ieeja brīva, un tikai studējošiem un viņu ievestiem viesiem

Māksla.

Ir patīkami vērot tās pozitīvās pirmā Nacionālās Operas pēdējo nedēļu programmu, kuŗā redzama cenšanās sniegt istu mākslas baudu plašajai publikai. Tā novjātā «Dzejnieka sapnis» ir ista mūzikas pērle, kuŗai gribās novēlēt ilgu mūžu. Volfs Feroni jau pazīstams ar «Madonas rotas» izrādī, kaut gan «Dzejnieka sapni» viņa mūzika ir kļuvusi citādāka un arī pielietošanas un izteiksmes līdzekļi daudz īpatnējāki. Tā piemēram, interesanti populārā veidā, salīdzināt Volfa dramatisko kāpinājumu ar Pučini, kas ar orķestri atbalsta dziedājuma kāpinājumu paralēli, bet Volfs Ferari, ir vienam, ir otram, piešķir patstāvīgas kāpinājumus, kuŗi tikai kulminācijas punktā satiekas, ta ronot lielāku dramatisma intensitāti. Viscam mūzika svaiga un spraiga, neskaitot nekādā ziņā par grēku, viņam dažu komponistu instrumentācijas papēmieni pielotojumu. Reiters izrādī iestudējis interesanti, arī Zariņa otrā cēllena režija saista, bet nepiedodami pavirša ir pēdējā cēllienā. Tur dekoratīvais elements ar scenisko ir pārāk kontrastējoši pelēks, pilnīgi bez akcenta, salīdzinot ar iepriekšējo ainu.

No dziedātājiem Kortāns bij viszīmīgākais un tiešām jāpricējas par viņa lielajam aktiera spējam. Labi dziedāja arī Kavara un Perkone, it sevišķi duētu.

Arī triju vienčellīnu baleta izrāde, jaunā operas baletmeistara Vilzaka iestudējumā, deva daudz iepriecinoša. Tā Šūmaņa «Karnevāls» patika viscaur un sevišķi Pfeifere, Vilzaks, Saule. Otrā vienčellīnā galvenās lomās Lēmanis un Cveiberģe. Še patika grupu skaidrais līniju zīmējums. Bet «Sappojuma» choreogrāfija neskaidra, to traucē arī neatbilstošais dekoratīvais tērps. Rezumējot visus iespaidus — slēdziens: Vilzaka persona baletam pozitīvs ieguvums.

Turpretim Karļa mūzikas vadībai nekādī nevar piekrist, sevišķi runājot par Šū-

maņa «Karnevālu».

Pēdējā laikā Rīgu apciemojusi liela personība komponists Medtners. Še viņš sniedza savu darbu divus koncertus. Medtnera spēle ir paraugs kuplas faktūras atrisināšanā un formas izceļšanā — visa spēle ir tīra, smalka, apgarota, ko iespēj tikai tāda personība, kāds ir Medtners. Viņa darbi, sevišķi teikas un arī romantiskā zonāte ir meistardarbi, kuŗi mums var noderēt kā zīmīgi paraugi. Ir tikai jābrīnās ka mūsu konservatorijas komilitoni to neprot novērtēt, un vispār arī mūsu radošie mākslinieki tik vieglprātīgi pagājuši šim faktoram garām.

Ka opera visā nopietnībā grib labot kļūdu, ko pielaida sezonas sākumā, pierāda sarīkotie Medtnera un šonedēļ sarīkotais simfoniskais koncerts un vienreizēja «Aldas» izrāde, slavenā diriģenta Kontsa vadībā. Nacionālā opera ķērusies pie pilnīga «Tanheizera» pārstudēšanas un pašlaik veic Jāņa Mediņa «Uguns un nakts» jaunu iestudējumu. Operas balets sniegs visā drīzumā Gliēra «Sarkano Magoni». Un tādēļ šīs labās gribas dēļ, un arī to pūļu dēļ, ko izšķiež dziedoni un mūziķi, kā arī mūsu latviešu pašciepas dēļ lūdž atbalstīt Nacionālās operas vērtīgos uzvedumus, apmeklējot tos cik vien bieži iespējams. E. Grinvalds.

Bethovens.

Romēna Rollana grāmata Zentas Mauriņas tulkojumā «Grāmata Drauga» izdevums 1932. g.

Vist esam klausījušies Bethovena simfonijas mūzikā esam drebējuši ar piekto, mokām pāri irušies uz augšu devītajā, zemes liegā gaismā vērušies ar sesto, bērniņā dziedājuši Ziemassvētku dziesmas, nezinādami pat autora.

Te, šinī grāmatā — Bethovena paša dzīves simfonija, Bethovena heroiskās per-

Chlorodont

brīnīškīgi atspirdzinoša piparmētru

zobu pasta dara
zobus skaistus
un baltus

Garantēti bez hlora!

Ārkārtīgās mehāniski tirošās spējas **Chlorodont** zobu pastai dod ļoti smalkā, gandrīz bezķermeniskā spodrināmā masa (ķīmiski pārstrādāts ogļskābais kalkis). Bieži vien jau pēc vienreizējas lietošanas pazūd neglītāis zobu asērējums, zobi top apzīlinoši balti, un jaukā piparmētru smarža dod patīkamu svaigumu un tīrības sajūtu.

Pašdarinātais **Chlorodont** nosaukums rāda, ka zobu maigā zilonkaula krāsa **Chlorodon'u** lietojot top atkal redzama.

Chloros (grieķiski) nozīmē dzeltenīgi bālo, pirmo pavasara asnu krāsu. **Odontes** (grieķiski) ir zobi.

Chlorodont pastā nav gluži nekādu kaitīgu sastāvdaļu, nav arī balinošā hlora, šī pasta ir pilnīgi nekaitīga.

60 sant.

L. Ū. Arhitektūras fakultātes studentu biedrības sarīkotā gadskārtējā biedru grāfisko darbu izstādē, Arhitektūras fak. telpās no 5. g. 1.—8. nov. piedalījās 14 biedri ar 92 darbiem. Žūrija, sastāvotā no māksl. J. Ansona, arhitekta A. Birznieka un biedrības priekšsēd. A. Borbala, godalgoja sekošus autorus: stud. arch. A. Krastiņu, stud. arch. A. Bauškinieku un stud. arch. R. Aboliņu.

Komerczinātņu institūti — minoritāšu kalpi! To var spriest pēc t. s. Augstākās izglītības biedrības, kas uztur un pārvalda Rīgas komerczinātņu institūtu. Minētās b-bas padomē ievēlēti divi žīdi, divi krievi, viens vāciešs, viens itālis un tikai četri latvieši. Apmēram līdzīgās attiecībās sastādīti arī šo jauno «augstskolu» audzēkņu sastāvs.

Ar neglītu uzbrukumu presē («Pēdējā Brīdī!») pret populāro studentu biedrību «Dziesmuvara» nesen reprezentējās korporēlu aprindas, apvainojot dziesmuvariešus, ka tie nesenā apvienoto studentu koru koncertā it kā «Gaudemus'u» neprazdami, esot jaukuši koncertu. Savu daļu dubļu dabū arī «Dz. V.» kora diriģents komp. A. Ābele. No vienas puses šķiet šeit esam Prezidiju konventa kora skandības naidu pret «Dziesmuvaru», bet no otras — domājams katrs apzinīgs latviešu students solidarizēsies ar «Dziesmuvaru», ka tā neatzīst dažus «Gaudemus'a» pantus, kurus patvarīgi sagrozījušas vācu korporācijas.

Jaunā Studentu padome V. D. universitātē.

Šī gada 5. un 6. novembrī notika Vītāta Dižā Universitātes studentu padomes vēlēšanas. Par atsevišķajiem sarakstiem nodots šāds balsu skaits:

	pārst.
1. Korp. Lietuva	125 — 1
2. Vārpiniņi	185 — 2
3. Korp. «Neo - Lithuania»	249 — 3
4. Juristu un tauts. b-ba	71 — 1
5. Meitiniņi	814 — 11
6. St. korp. «Filiae Lithuania»	55 — 1
7. Stud. medīku b-ba	38 — 1
8. Stud. tehniku b-ba	28 — 0
9. Poļu apvienība	199 — 3
10. Korp. «Vilnija»	20 — 0

11. Žīdu cionisti-sociālisti 202 — 3
12. Zemaļu saraksts 48 — 1
13. Liet. org. apv. «Santarve» 475 — 6 (apvieno 13. organ.).
14. Akad. sporta klubs «A.-K.» 13 — 0
15. Maztur. (darba) stud. par. 230 — 3
16. Krievu apvienība 51 — 1
17. Aušriņi 37 — 0
18. Korp. žīdu saraksts 471 — 6
19. Soc. st. b-ba «Zaizdras» 80 — 1
20. Vācu «Arminia» 46 — 0

Piedalīšanās balsošanā bijusi daudz dzīvāka kā iepriekšējos gados — no 4391 imatrikulētajiem studentiem balsis nodevuši 3477, t. i. 79 proc., turpretim iepriekšējos gados tikai 66 un 61 proc. Novērtējot vēlēšanu rezultātus un salīdzinot tos ar iepriekšējo gadu, redzams, ka savu pārstāvju skaitu palielinājuši žīdu cionisti no 2 uz 3, mazturīgie no 2 uz 3 un siev. korp. «Filiae Lithuania» no 0 uz 1. No jauna nāk klāt «Santarve», 13 lietuvīšu stud. org. apvienība, kas iegūst 6 pārstāvjus un korp. «Lietuva» 1. Zaudējuši — «Neo Lithuania» no 5 uz 3, fakblocs — 4 uz 2, Meitiniņi no 12 uz 11. Žīdi apvienotie no 7 uz 6, vācieši no 1 uz 0. 15. novembrī sastādīts arī V. D. [n]i versitātes stud. padomes prezidijs. To izdevies panākt četri lietuvīši. Jaunais stud. pad. priekšsēdis Straupās (ateit.), tā b-rs A. Briedis (santarves), Ārlietu komisi-jā Minkevičius (ateit.), Pantanavičius (sant.), Šapkaite (ateit.), Nauseda (neolit.), Novodvorskis.

Novadnieki!

Sastādot vairāk kā puši no visa studējošo skaita, kas esam nākuši iz provinces (dzimtā novada), studentu padomē nav mums neviena mūsu pārstāvja kas aizstāvētu mūsu specifiskās prasības un interešes padomes un atsevišķo uzņēmumu darbībā. Pie kam pēdējo izmantošanā (kā piemēram virtuves) visvairāk esam ieinteresēti mēs, jo mūsu dzimtais pavards atrodas ikdienā nesasniedzamā attālumā. Ka viņu darbība nav pilnīgi mums pie-

ka viņus izmanto tikai neliela daļa no mums.

Bez šaubām, daļa no mums — sastāv organizācijās, kurās pārstāvji reprezentē studentu padomē, bet viņu darbība pakļauta organizācijas iekšējai disciplīnai, kādēļ mūsu interešes paliek pēdējā plānā vai tiek pavisam aizmirstas. Tādēļ nepieciešams mums mūsu pārstāvis stud. padomē, kas ierosinātu un aizstāvētu ar mums simpatizējošu stud. organizāciju pārstāvjiem mūsu viedokli un interešes.

Tādēļ novadnieki un provinces studenti, kas neesam saistīti ar slēgtu organizāciju, mēs savu balsi un līdz ar to vārdu teiksim stud. pašvaldībā ievēlot tur pārstāvi no sava vidus, kas vienmēr un visur var aizstāvēt mūsu viedokli, — neesot saistītām ar zināmiem pienākumiem no citas puses.

Tādēļ mūsu apzināts pienākums ir 4. decembrī nobalsot par novadnieku sarakstu.

Nr. 20.

421. Jekste Alberts.
422. Kreicbergs Valdemārs.
423. Kalniņš Kārlis.
424. Neilands Arvīds.
425. Briedis Augusts.

426. Ernstsons Arturs.
427. Saks Emīls.
428. Boķis Jānis.
429. Rubenis Austrā.

L. Ū. Novadniecību
savienība.

Rīgas radiofons par studentu pašvaldību darbu.

Mūsu līdzstrādnieks, neorganizēto studentu pārstāvis Studentu Padomē, kom. A. Ratenieks, svētd., 27. nov. noturēja Rīgas radiofonā priekšlasījumu: «Kā ārsēmēs cenšas uzlabot studentu stāvokli». Kom. Ratenieks, kas akadēmiskās jaunatnes problēmas ir aizskāris arī dažos savos agrākos radiofonā priekšlasījumos, šoreiz vispārējos vilcienos parādīja, kas dažādās valstīs tiek darīts studentu stāvokļa uzlabošanā, pirmkārt no valsts izpildu varas un likumdošanas organu puses un tālāk uz lo-mu, kāda studentu stāvokļa uzlabošanas darbā piekrit studentu pašvaldību orgāniem.

Lasītājam: — kom. J. Spīljam. Jūsu ziņojumu saņēmām pēc redakcijas dalas slēgšanas un ievietosim nākošā «Studenta» numurā. Redakcija.

Redakcijas kollēģija.

Atbild. redaktors: Roberts Spodris.
Kollēģijas priekšsēd.: Lenora Ātrēna.

Izdevējs:

L. Ū. studentu vienotņu Vienkopa.

Fabrika: Valkas ielā № 3/5

Tālr. 30217

Knigge
Rīga

„Kniges” -
cimdi

paliek vispraktiskā
dāvana.

Viņi apvieno ele-
ganci un kvalitāti.

Cenas vērtīgi

Pirmkl. zeķes, slīper

Prievītes, bikšu turetāji.

Veikals: Valņu ielā № 14

Tālr. 20583

Latv. A/S.

„SIEMENS”
Rīgā, Aspazijas bulv. № 3.

Kreditsabiedrība pie Rīgas
Lielaš Ģīdes biedr.

Rīgā, m. Kalēju ielā № 15
Tālr. 21469.

Akc.-Sab.

„BRITTEXTIL”

RIGĀ,

Liela Grēcinieku ielā № 7
Tālr. 34581.

“GESELSCHAFT FUER NEUE
GESCHICHTE”

(The New History Society)

bietet unter dem Protektorate der
Internationalen Universitaetsfoederation fuer den
Voelkerbund den Studenten der Universitaeten
und Hochschulen

EUROPAS

Drei Preise

fuer einen Aufsatz ueber folgendes Thema:

“Wie kann die Universitaetes und andere
Hochschule frequentierende Jugend zur
Verwirklichung der Vereinigten Staaten
der Welt beitragen?”

Erster Preis — Dreihundert Dollars

Zweiter Preis — Zweihundert Dollars

Dritter Preis — Einhundert Dollars

Sacensības tuvākie noteikumi «Students»
redakcijā.

Kino Maska

Latvijas kronika

Čarlzs Farrelis

1932. g. labākā 100%^o gaismas
skaņu grāvējā

Kad sirds asiņo

Tomass Meigāns
Koltanas diktators

A. T.

Budapeštas operetes zvaigzne

Franciska Gaal

filmā

Ungāru asinis

Sagatavošanā:
Marķīza fon Pompadur

Lasait un

izplatit

„Studentu”

50% ekonomijas!

DZERIET

BIO - EKSTRA - TEJU
garšīga un barojoša.

K./S. B. Levitas un B-dri

Piepr. visas kolonālpreču tirgot.

Drēbnieks T. Kauls

Pieņem pasūtījumus uz visādiem
kungu apģērbiem.

Rīgā,

M. Ķeniņu ielā № 8, dz. 3,

Tālr. 23411

Studentiem speciālrabats!

Kolonālpreču
imports

R. KAHAN,

RIGĀ,

Mārstaļu ielā № 9/11

Tālr. 33482.

REZERVĒTS
KVITS № 695

Neklausiet, ko jums stāsta samaksātie
ārzemju aģenti, bet pārliecināties paši!

Slēpes un sporta piederumi pie

Art. Motmillera,
Kr. Barona ielā 16/18

(Kino
Radio pasāzā)

Tālrunis 348 4.

Lūdzu nesamainīt ar līdzīgu firmu.

Rasetnes,

Logaritmiski liniņāli,

Zīmēšanas papīrs

„Schoellershammer”

un visi

zīmēšanas, gleznošanas, skolu piederumi un
rakstāmlietas.

Augsta kvalitāte — zemas cenas

Augstskolas audzēkņiem — rabats.

Holenders un Fridlenders

Valņu ielā Nr. 31.

Spoguļu rūpniecība

Atis Zilbermanis,

Rīgā, Mārstaļu ielā № 1,
tālrun. 34615.

Pagatavo: Kristall, puskrīstall
un vienkāršus spoguļus, kā arī
izlabo bojātus. Pirmkl. darbs.

Studentiem 10% rabats!!!

Spoguļu un stiklu slīpētava